

EMÜ VÖRTSJÄRVE ÕPPEKESKUS JÄRVEMUUSEUM

Õppeprogrammi kirjeldus

KALAD lasteaed

Õppeprogrammi eesmärk:

Õppeprogrammi eesmärk on anda ülevaade Vörtsjärvest ja selles elavatest kaladest. Lapsed saavad teada, kes on kalad ning mille poolest nad maismaaloomadest erinevad. Lapsed tutvuvad Järvemuuseumis elavate kaladega ning õpivad, kuidas neid üksteisest eristada. Lapsed õpivad selgeks mõned enamlevinud kalaliigid magevees. Programm on suunatud keskkonnahoidliku mõtteviisi väärtustamisele, igapäevase suhtlusega toimetuleku arendamisele ja loovast eneseväljendusest rõõmu tundmisele.

Lühitutvustus:

Õppeprogrammi käigus saadakse ülevaade Vörtsjärvest ja selles elavatest kaladest. Õpitakse selgeks kaladele iseloomulikud tunnused ja räägitakse, mille poolest nad maismaaloomadest erinevad. Õpitakse tundma ja üksteisest eristama enamlevinud mageveekalaliike.

Programmi esimeses osas tutvutakse lastega hommikuringis ning kaardistatakse nende eelteadmised Vörtsjärve, kalade ja kalastamise teemal. Räägitakse Vörtsjärvest, uuritakse, kas lapsed on kalal käinud ning milliseid kalu välja püüdnud. Mängitakse kalapatjadega ning seletatakse, mis teeb kalast kala. Õpitakse mõned kalaliigid kalapatjade abil selgeks. Kui õpetaja soovib, jutustatakse ka kalamuinasjuttu. Uuritakse Järvemuuseumi 2. korruse akvaariumis elavaid kalu ja räägitakse nende erinevustest ja eluviisidest. Seejärel mängitakse koos erinevaid kalaliikide tundmaõppimise mängu - kalapusle magnetahvliil, õngedega kalapüük ja kalade määramine, kuubipusle, torupusle, rõngavise jms. Juhendaja kohandab tegevusi vastavalt laste vanusele ja grupi võimekusele / iseloomule.

Programmi teises pooles tutvutakse Järvemuuseumi I korrusel elavate mageveekaladega ning õpitakse neid tundma ja üksteisest eristama. Otsitakse üles need kalad, kellest eelnevalt hommikuringis räägiti. Korratakse üle, mille poolest kalad maismaaloomadest erinevad. Seejärel saavad lapsed valida oma meelepärase tegevuse - kas joonistada üles oma lemmikkala või kleepida kokku värvilisest paberist kalapildi. Kui lapsed oskavad kirjutada, kirjutavad nad oma tööle juurde kala liiginimetuse. NB! Kui rühmas on lapsi, kellele on joonistamine ja kleepimine liiga lihtsad ülesanded, pakume neile keerukama väljakutse. Õppeprogrammi käigus valminud kunstitööd võetakse koolieelsesse lasteasutusse

kaasa ja neid saab kasutada programmijärgsete tegevuste läbiviimisel (nt vestlusringis).

Õppeprogramm toimub EMÜ Võrtsjärve õppekeskuses Järvemuuseumis.

Õppeprogrammi kestus: 1,5-2 tundi

Õppeprogrammi toimumise aeg: aastaringselt

Õppeprogrammi toimumise koht: EMÜ Võrtsjärve õppekeskus Järvemuuseum

Sihtrühm: lasteaed

Keel: eesti

Grupi suurus: kuni 25 õpilast

Õppeprogrammi pakkuja, info ja tellimine: EMÜ Võrtsjärve õppekeskus Järvemuuseum, Limnoloogia tee 1, Vehendi küla, Elva vald, Tartumaa, 61117, e-post: heli-anneli.villako@emu.ee Tel: (+372) 56 566 926

Lisainfo: Õpetajal palume registreerumisel teavitada grupi suurusest, erisustest (erivajadusega õpilased jm) ning õppeprogrammi sisu erisoodidest. Koostöös koolieelse lasteasutusega täpsustame programmi ja vajadusel muudame ajakava. Kui soovitakse pärast programmi lõppu jalutada Võrtsjärve kaldal, palume riietumisel arvestada ilmastikuga.

Palume võtta kaasa vahetusjalanõud.

Korraga võimalik võtta vastu kuni 2 gruppi.

Seos õppekavaga:

Üldoskused

- mänguoskused;
- tunnetus - ja õpioskused;
- sotsiaalsed oskused;
- enesekohased oskused.

Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava, 5. peatükk

§ 16. Õppe- ja kasvatustegevuse sisu ja lõimivad tegevused: Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenev temaatika. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine,

uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis-, muusika- ja kunstitegevused.

§ 17. Valdkond Mina ja keskkond. Sotsiaalne keskkond. Looduskeskkond.

§ 18. Valdkond Keel ja kõne. Keelekasutus. Suhtlemine. Lugemine ja kirjutamine.

§ 21. Valdkond Kunst. Kujutamine ja väljendamine. Kujundamine. Tehnilised oskused. Kunstiteoste vaatlemine.

§ 23. Valdkond Liikumine. Põhiliikumised. Liikumismängud.

Õpitulemused:

Lapsed teavad, milline järv on Võrtsjärv ning oskavad nimetada järves elavaid kalaliike. Lapsed teavad, millised tunnused on kaladele iseloomulikud ning mille poolest nad maismaaloomadest erinevad. Lapsed teavad, kuidas erinevaid kalaliike üksteisest eristada. Lapsed väärtustavad keskkonnahoidlikku mõtteviisi, tulevad toime eakaaslaste ja täiskasvanutega suhtlemisel, ning tunnevad rõõmu liikumisest ja loovast eneseväljendusest.

Vahendid:

Meisterdamise ja joonistamise vahendid on juhendaja poolt ning arvestatud igale lapsele.

Programmi ülesehitus ja ajakava:

- 1. Sissejuhatus, programmi eesmärkide ja programmi käigu tutvustamine. Hommikuring ja mängud.** Päeva sissejuhatus, õppekeskuse ja programmi läbiviijate tutvustus, organisatoorsed küsimused. Programmi esimeses osas tutvutakse lastega hommikuringis ning kaardistatakse nende eelteadmised Võrtsjärve, kalade ja kalastamise teemal. Räägitakse Võrtsjärvest, uuritakse, kas lapsed on kalal käinud ning milliseid kalu välja püüdnud. Mängitakse kalapatjadega ning seletatakse, mis teeb kalast kala. Õpitakse mõned kalaliigid kalapatjade abil selgeks. Kui õpetaja soovib, jutustatakse ka kalamuinasjuttu. Uuritakse Järvemuuseumi 2. korruse akvaariumis elavaid kalu ja räägitakse nende erinevustest ja eluviisidest. Seejärel mängitakse koos erinevaid kalaliikide tundmaõppimise mängu - kalapusle magnettahtlil, õngedega kalapüük ja kalade määramine, kuubipusle, torupusle, rõngavise jms. Juhendaja kohandab tegevusi vastavalt laste vanusele ja grupi võimekusele / iseloomule. (45 min - 1h).
- 2. Akvaariumites elavate mageveekaladega tutvumine ja käeline tegevus.** Programmi teises pooles tutvutakse Järvemuuseumi I korrusel elavate mageveekaladega ning õpitakse neid tundma ja üksteisest eristama. Otsitakse üles need kalad, kellest eelnevalt hommikuringis räägiti. Korratatakse üle, mille poolest kalad maismaaloomadest erinevad. Seejärel saavad lapsed valida omale meelepärase tegevuse - kas joonistada üles oma lemmikkala või kleepida kokku värvilisest paberist kalapildi. Kui lapsed oskavad kirjutada,

kirjutavad nad oma tööle juurde kala liiginimetuse. NB! Kui rühmas on lapsi, kellele on joonistamine ja kleepimine liiga lihtsad ülesanded, pakume neile keerukama väljakutse. (45 min).

3. **Lõpuring ja kokkuvõtted.** Iga laps näitab oma kalapilti, kirjeldab seda lühidalt ning ütleb, kuidas ta end kalaprogrammil tundis ning toob välja ühe asja, mida teada sai. Lõpuringis saavad sõna ka lastega kaasas olnud saatjad.

NB! Õppeprogrammi käigus valminud kunstitööd võetakse koolieelsesse lasteasutusse kaasa ja neid saab kasutada programmijärgsete tegevuste läbiviimisel (nt vestlusringis).

Õppemeetodid:

Vaatlemine, võrdlemine, märkamine, suhtlemine, jutustamine, kuulamine, kehaline liikumine ja mängimine, meisterdamine ja joonistamine ning materjalide ja vahendite säästlik kasutamine.

Õpetaja roll:

Programmile tuleku ettevalmistus (kalade teema tutvustamine lasteaias); eelinfo andmine programmile tulevate laste vanematele (sobilik riietus); lasterühma vahetusjalanõude kaasavõtmine, soovi korral toidupaki kaasavõtmine; aktiivselt programmi tegevustes osalemine (laste toetamine ja julgustamine, vajadusel toimivate mängugruppide moodustamisel abistamine, turvalisuse ja korra tagamine, abi töövahendite väljajagamisel ja korrastamisel); tagasiside andmine.

Tagasiside:

Tagasisidestamine toimub programmi lõpus ja pärast programmi. Lapsed annavad lõpuringis teada, mida huvitavat ja uut nad õppisid või kogesid. Lõpuringis võtab sõna ka õpetaja, kes toob välja, mida ta sellel programmil tähele pani ning teada sai. Detailsema tagasiside annab õpetaja elektroonilise tagasisideküsimustiku abil pärast programmi lõppu.

Juhendajad:

Heli-Anneli Villako, TÜ bioloogia didaktika (MSc) EMÜ Võrtsjärve õppekeskuse Järvemuuseumi juhataja

Kairi Kivaste, TÜ bioloog (BSc), EMÜ Võrtsjärve õppekeskuse Järvemuuseumi spetsialist

:) Tõhusa õppekäigu mudel on kett: eeltegevus lasteaias - õppimine väljaspool klassiruumi - järeltegevus lasteaias.